



VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

2015. GADA DARBA PĀRSKATS

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA

- 1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA
- 1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

2. INSPEKCIJAS 2015. GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

- 2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI
- 2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ
- 2.4. KONTROLE
- 2.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

- 4.1. BEZMAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.2. MAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

5. PERSONĀLS

- 5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

8. 2016. GADA PRIORITĀTES

IEVADS

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija pēdējo desmit gadu laikā ir darbojusies, par prioritāti izvirzot kvalitatīvas cilvēka dzīves telpas veidošanu, kultūrvēsturisku vērtību praktisku saglabāšanu, pakalpojumu kvalitāti un tiesiskumu. Kultūras pieminekļu aizsardzībā pilnīgi visa iecerētā un ar normatīviem aktiem uzliktā darba izpilde ir neiespējama, jo ieceres vienmēr ir lielākas, nekā praktiskās iespējas un jāņem arī vērā, ka Inspekcija joprojām strādā ar samazinātu strādājošo skaitu, kas 2008.gada tika samazināts par 30 darbiniekiem. Savukārt darba apjoms turpina pieaugt, īpaši jaunā būvniecības nozares regulējuma un tā normu tulkojuma dēļ, palielinot administratīvo slodzi.

2015.gadā savus pamatuzdevumus Inspekcija ir paveikusi, tomēr iepriekš minēto iemeslu dēļ nav bijis iespējams izpildīt visus normatīvos aktos noteiktos uzdevumus. Ir dota priekšroka uzdevumiem, kas kultūras pieminekļu aizsardzībā nesīs ieguldījumu praktiskā kultūras pieminekļu saglabāšanā ilgtermiņā. Sekmīgs kultūras pieminekļu aizsardzības darbs nevar pastāvēt bez skaidrām lēmumu pieņemšanas procedūrām, procesa dokumentēšanas, bet Inspekcija neatbalsta pārspīlētu birokrātiju. Birokrātijai jākalpo kultūras pieminekļu saglabāšanai, nevis kultūras pieminekļiem - birokrātijai.

Kultūras pieminekļu saglabāšanas darba efektivitāti raksturo apzinātais, saglabātais un atjaunotais objektu daudzums, kvalitāte, restaurācijas nozares attīstības līmenis, lietotās saglabāšanas darba metodes, sabiedrības informētība un gatavība ievērot kultūras mantojuma nozarē starptautiski atzītus ierobežojumus, bet neraksturo birokrātisko procedūru precizitāte, formāli apsekojumi vai lietu kārtšanas termiņi.

Pārskata gadā ir apstiprināta nozares attīstības stratēģija, ko Inspekcija ir izstrādājusi, analizējot citu valstu stratēģiskus plānošanas dokumentus. Inspekcijas mērķis bija sagatavot īsu, ar precīzu mērķi un nākotnes attīstības redzējumu, nerisinošas detaļas. Sākotnēji inspekcija izstrādāja divus iespējamus attīstības scenārijus, no kuriem atbalstītais ir vairāk vērst uz cilvēka dzīves kvalitāti, vispārīgiem principiem, pakāpenisku mantojuma pārraudzības sistēmas maiņu, birokrātijas mazināšanu un pēc iespējas lielāku uzticēšanos kultūras pieminekļu saimniekiem, pašvaldībām un visai sabiedrībai kopumā. Tas sākotnēji prasīs lielākus ieguldījumus, kam šobrīd nav rasts risinājums. Nozares stratēģijā paredzēts mazināt birokrātiju un formālus procesus, padarot nozares pārraudzību saprotamāku, un tuvāku klientam. Inspekcijas ieskatā nākotnē ir jāmazina pārbaudes, bet jāpalielina profesionālas konsultācijas vērtību uzturēšanā un atjaunošanā, akcents no apgrūtinājumu ierakstiem zemesgrāmatā jāpārceļ uz teritoriju plānojumiem, kur vistiešāk koncentrējas visi ierobežojumi un attīstības iespējas. Specifiski norādījumi jāaiestāj ar vadlīnijām un labas prakses piemēriem, savukārt sankcijas jāaiestāj ar motivējošiem pasākumiem un ekonomisku izdevīgumu. Līdz ar to Inspekcija centīsies pēc iespējas ātrāk pierādīt šādu izmaiņu nepieciešamību normatīvajos aktos un, pārkārtos savu darbu atbilstoši jaunam izaicinājumam. Esošā mantojuma sistēma bija aktuāla un pietiekami labi darbojās 15 gadu laika periodā kopš 2000. gada, savukārt Eiropā tuvākā nākotnē kultūras mantojuma nozari un tās pārraudzību sagaida samērā būtiskas pārmaiņas. Jau šobrīd Inspekcijas iekšējos normatīvos aktos ir notikušas izmaiņas, kas atbilst spēkā esošam tiesiskam regulējumam, starptautiskām vadlīnijām un ir orientētas uz nākotnes pieeju.

Dr. Arch. Juris Dambis

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS UN FUNKCIJAS

Latvijas Republikā valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru kabinets un to īsteno Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, kas atrodas kultūras ministra padotībā.

Inspekcija darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916), kā arī septiņām starptautiskām konvencijām, 15 likumiem, 21 Ministru kabineta noteikumiem, trīs Augstākās Padomes lēmumiem un trīs Ministru Kabineta rīkojumiem, kas tieši skar kultūras mantojuma saglabāšanas darbu, kā arī citiem vispārīgiem normatīviem aktiem – vairāk nekā 70 starptautiskām hartām, deklarācijām, rezolūcijām, rekomendācijām un citiem starptautiskiem dokumentiem. 2014. gada 1. oktobrī ir stājies spēkā jaunais Būvniecības likums ar pavadošiem Ministru kabineta noteikumiem, kas rosina precizēt kultūras pieminekļu aizsardzības normatīvos aktus.

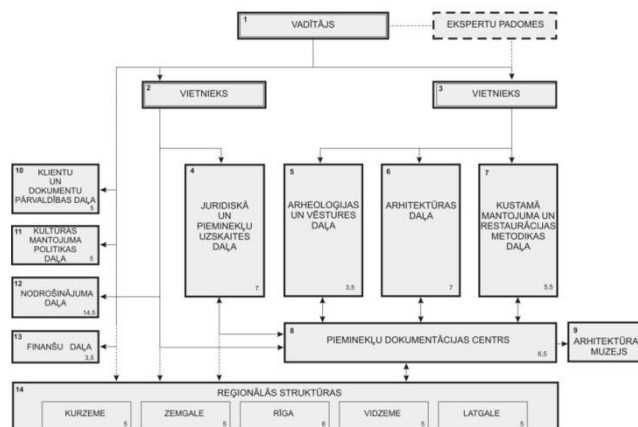
Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru padomes 1988. gada 16. septembra 313. lēmuma 5. punktu un, pamatojoties uz Latvijas PSR Valsts Kultūras komitejas 1988. gada 30. septembra 440. pavēli, sākot ar 1988. gada 1. oktobri izveidota patstāvīga Latvijas PSR Kultūras komitejas Valsts Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Šobrīd Inspekcija darbojas, pamatojoties uz likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un 2004. gada 9. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”).

Inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti (No 1992.03.11. likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 26. pants).

Inspekcijas vadības pakļautībā 2015. gadā bija šādas struktūrvienības: Vadītāja vietnieks (2); Juridiskā un pieminekļu uzskaites daļa; Arheoloģijas un vēstures daļa; Arhitektūras daļa; Kustamā mantojuma un restaurācijas metodikas daļa; Pieminekļu Dokumentācijas centrs; Arhitektūras muzejs; Klientu un dokumentu pārvaldības daļa; Kultūras mantojuma politikas daļa; Nodrošinājuma daļa; Finanšu daļa; Reģionālās struktūras: Kurzemes reģionālā nodaļa, Zemgales reģionālā nodaļa, Kurzemes reģionālā nodaļa, Vidzemes reģionālā nodaļa un Latgales reģionālā nodaļa.

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS STRUKTŪRAS SHĒMA



1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Inspekcijas, tāpat kā citu Eiropas valstu nacionālo kultūras mantojuma institūciju uzdevums, ir sekot, lai kultūras mantojums tiktu saglabāts nākamajām paaudzēm, pietiekami apzināts un kopts.

Balstoties uz Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības nolikums” 2., 3., 4., un 5. pantu, Inspekcija īsteno valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un pārzina kultūras pieminekļus valsts teritorijā.

INSPEKCIJA ATBILSTOŠI SAVAI KOMPETENCEI:

- piedalās zinātniskajos pētījumos, kas saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu;
- piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kā arī sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar likumu "Par arhīviem";
- sagatavo Inspekcijas budžeta projektu;
- piedalās starptautisko līgumu sagatavošanā un izpildē.

INSPEKCIJAI IR ŠĀDAS TIESĪBAS:

- pieprasīt un bez maksas saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām Inspekcijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;
- atbilstoši kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- lai nodrošinātu inspekcijas darbību, slēgt līgumus ar fiziskām un juridiskām personām;
- sniegt maksas pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- izveidot ekspertu padomes;
- organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;
- īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

INSPEKCIJAS DARBĪBU RAKSTUROJOŠIE GALVENIE DOKUMENTI:

- Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- Administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas;
- Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu saskaņojumi un slēdzieni;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļaujas;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļaujas;
- Inspekcijas slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- Slēdzieni par kultūras pieminekļu tehnisko stāvokli;

- Kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- Inspekcijas darba plāni, atskaites;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas projekti;
- Rakstiskas konsultācijas;
- Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas “Nacionāla valsts”;
- Informatīvi dokumenti.

Kvalitātes rādītāji Inspekcijas gatavotiem dokumentiem:

- skaidra, vienveidīga uzbūve;
- samērā īsa, koncentrēta, bet izsmelīga informācija;
- profesionāla terminoloģija, skaidra un laba valoda;
- profesionāla grafiskā un foto informācija;
- precīzi konstatētie un atspoguļotie fakti;
- dokumenta noformējuma atbilstība lietvedības principiem;
- digitalizējama informācija.

INSPEKCIJAS MISIJA:

Saglabāt kultūras mantojumu kā cilvēka dzīves kvalitātes nodrošinājuma nozīmīgu faktoru – apzināt, aizsargāt un iekļaut mūsdienu dzīves aprītē materiālo kultūras mantojumu, veicināt sabiedrībā kultūrvēsturisku vērtību izpratni.

GALVENIE INSPEKCIJAS DARBĪBAS VIRZIENI:

- Kultūras pieminekļu kontrole, kas saistīta ar vides pārveidošanu;
- Kultūras mantojuma popularizēšana un informācijas sniegšana;
- Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē;
- Kultūras pieminekļu glābšanas pasākumu finansēšana;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas pasākumu organizēšana.

INSPEKCIJAS ILGTERMIŅA MĒRĶIS:

Veidot un attīstīt sabiedrībai ērtu, profesionālu kultūras mantojuma aizsardzības valsts institūciju, kas saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem, palīdz kultūras pieminekļu saimniekiem un lietotājiem kvalitatīvā vērtību saglabāšanā, kā arī aktīvi iestājas pret kultūrvēsturisko vērtību degradējošām aktivitātēm.

- Kultūras mantojuma lomas palielināšana, kā nozīmīgas sastāvdaļas cilvēka dzīves telpas kvalitātes un cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm.
- Kultūras mantojuma kā tautsaimnieciska resursa izmantošana valsts ekonomiskajai attīstībai.
- Latvijas tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību.

ĪSTERMIŅA MĒRĶI:

- Svarīgākās nacionālās mantojuma daļas prioritāra apzināšana, izpēte, pasākumu organizēšana, kas pasargā to no izpostīšanas
- Īpašumtiesību sakārtošana – katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku.
- Kultūras pieminekļu jauno saimnieku atbalsts ar tiesisko, finansiālo, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalsta sniegšana iedzīvotāju līdzdalībai, jo sabiedrība ir tā, kas aizsargā savu mantojumu.
- Arhitektūras kā mākslas nozares attīstības veicināšana, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī mantojums netraucētu mūsdienu arhitektūras attīstību.
- Kultūras matojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī jāpanāk efektīga pakalpojumu sniegšana un sabiedrības uzticība.
- Atklātības, caurskatāmības un profesionālā līmeņa nostiprināšana, visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabātības stāvokļa kontroli.

DARBĪBAS PRIORITĀTES:

- Ērta un pieejama informācijas sistēma.
- Kultūras pieminekļu izmaiņu kontrole.
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pakalpojumu kvalitāte.
- Kultūras pieminekļu oriģinālsubstances un autentiskuma saglabāšana.
- Kultūrvēsturiskās vides kvalitāte. Mūsdienu izaicinājums – tilts starp kultūras mantojuma saglabāšanu un mūsdienu arhitektūru.

2. INSPEKCIJAS 2015. GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Inspekcija joprojām strādājusi samazināta finansējuma un samazināta strādājošo skaita apstākļos; ir veikta darba optimizācija, bet normatīvos aktos uzlikto pienākumu pilnīga izpilde nav iespējama. Tāpēc darbs tiek organizēts tā, lai kultūras mantojuma saglabāšanai svarīgākie un uz klientu apkalpošanu orientētie uzdevumi būtu prioritāri un tiktu izpildīti.
2. Kultūras ministrijā apstiprināta kultūras mantojuma nozares attīstības stratēģija 2014. – 2020. gadam.
3. Nodrošināta dalība Latvijas Prezidentūras ES Padomē kultūras prioritāšu sagatavošanā. Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība ir viena no trim Latvijas prezidentūras kultūras prioritātēm. Sarīkota starptautiska konference “Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība”. Ņemot vērā arī konferences rezolūcijā iestrādāto, Latvijas prezidentūras laikā izstrādāti un pieņemti Padomes secinājumi par kultūras un radošo nozaru pārnesei efektu – inovāciju, ekonomikas ilgtspējas un sociālās iekļaušanas veicināšanai. Konferenču dalībnieku paziņojumā Eiropas Komisijai ierosināts noteikt 2018. gadu par Eiropas kultūras mantojuma gadu.
4. Inspektoru darba organizācijai, informācijas aprītei un darba izpildes kontrolei ir izveidota datu bāze, kurā pakāpeniski tiek ievadīta informācija par kultūras pieminekļu aktuālo saglabātības stāvokli. Datu bāze tiek pilnveidota atbilstoši Inspekcijas iespējām. Datu bāze nākotnē tiks iekļauta vienotā kultūras mantojuma informācijas sistēmā, kad tās izstrādei būs iespēja piesaistīt atbilstošu finansējumu.

5. Nodrošināta Inspekcijai ar likumu uzdoto galveno funkciju profesionāla, kvalitatīva uz ērtu klientu apkalpošanu vērsta izpilde.
6. Sarīkotas Eiropas kultūras mantojuma dienas 2015. gada septembrī. Mantojuma dienas ir Eiropas Padomes iniciatīva, ko īsteno sadarbībā ar Eiropas Komisiju. Latvija tajās ik gadu piedalās kopš 1995. gada.
7. Turpināts darbs pie administratīvo procedūru vienkāršošanas kultūras mantojuma aizsardzības jautājumu risināšanā.
8. Darbs pie UNESCO Pasaules mantojuma saraksta starpvalstu seriālnominācijas „Vikingu laika pieminekļi ap Ziemeļatlantiju un Baltijas jūru” pieteikuma sagatavošanas.
9. Turpināta Latvijas pārstāvniecība starptautiskās kultūras mantojuma aizsardzības organizācijās.
10. Norisinājušies un pabeigti nozīmīgi restaurācijas un rekonstrukcijas darbi:
 - a. Rīgas pils pirmās kārtas atjaunošana, pilnībā likvidētas ugunsgrēka izraisītās sekas, panākta kvalitatīva restaurācija;
 - b. Atjaunota Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēka, papildus lielu apjomu izbūvējot pazemē, iegūts risinājums, kas iekļaujas kultūrvēsturiskajā vidē, vēsturiskās ēkas restaurācija kvalitatīva;
 - c. Rīgas Doma torņa restaurācija, panākts risinājums, kas saudzīgi saglabā unikālu oriģinālo koka konstrukciju;
 - d. Pabeigta Dzintaru koncertzāles restaurācija, izbūvējot palīgtelpas pazemē, panākts ērts vēsturiskās koncertzāles lietojums un iegūts saskanīgs kultūras mantojuma un mūsdienu arhitektūras dialogs;
 - e. Starptautiska sadarbības projekta ietvaros veikta Krāslavas katoļu baznīcas centrālā altāra kvalitatīva restaurācija.
11. Lai novērtētu 2014. un 2015. gadā kultūras mantojuma nozarē paveikto, nodrošināta Kultūras mantojuma Gada balvas novērtēšana un piešķiršana piecās nominācijās.
12. Nodrošināta dalība starptautiskā finansējuma apgūšanas un plānošanas procesā, tajā skaitā EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta un ERAF finansēto projektu ieviešanas uzraudzībā. Sadarbībā ar Kultūras ministriju nodrošināta starptautiskā finansējuma nākamā perioda plānošana nolūkā veicināt mūsdienīgas kultūras mantojuma saglabāšanas filozofijas ievērošanu finansējuma sadalē – ne tikai projekta juridiskā un birokrātiskā atbilstība, bet arī ilgtermiņa efekts un sabiedrības ieguvums pēc būtības.

PROBLĒMAS:

1. Gada laikā Inspekcijā ir notikušas piecas dažādu institūciju pārbaudes, no kurām Valsts kontrole Inspekcijai veltīja uzmanību gandrīz gada garumā. Pārbaudes paņēma arī daļu no Inspekcijas ikdienas kapacitātes.
2. Izpratnes trūkums par kultūras un kultūras mantojuma jomas nozīmi Latvijā kā nacionālas valsts attīstībā ilgtermiņā.
3. Nepietiekams finansējums un strādājošo skaits kultūras mantojuma nozarē. Inspekcijai piešķirtā finansējuma apjoms un strādājošo skaits atpaliek no uzliktajiem pienākumiem, izpildāmā darba apjoma un atbildības – līdz ar to valsts nevar pilnībā izpildīt normatīvajos aktos paredzētos pienākumus.
4. Nepietiekams valsts finansiāls atbalsts kultūras pieminekļu īpašniekiem, Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta apjoms koncentrējas tikai atsevišķos objektos.
5. Kultūras mantojuma saglabāšanai nepietiekami atbalstoša nodokļu politika.
6. Pārāk birokratizēts, vienkāršu lēmumu pieņemšanas process valstī.
7. Neefektīva zemes un īpašumu apgrūtinājumu sistēma valstī.

2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Saņemti un izvērtēti 8 750 iesniegumi un vēstules. Nosūtīti 3 171 dokumenti, kā arī:

- Saskaņoti 1 410 būvprojekts, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- Izsniegtas 649 atļaujas kultūras pieminekļa vai aizsardzības zonas pārveidošanas darbiem.
- Izsniegtas 238 kultūras pieminekļa statusu apliecināšanas izziņas.
- Inspekcija nodrošinājusi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbu. Pārskata gada laikā notikušas 22 Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes sēdes, sniegts atzinums par 105 jautājumiem.
- Būtiski palielināts valsts budžeta finansējums Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmai. No Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas veikti darbi 137 objektos, tai skaitā 95 valsts nozīmes saimnieciski neizmantojamu kultūras pieminekļu glābšanai un avārijas situācijas novēršanai. No tiem 92 projekti atbalstīti, izvērtējot finansējuma pieprasījumus, bet 3 objekti programmā definēti iepriekš (Rīgas Brāļu kapu komplekss, Salaspils memoriāls un ēku komplekss „Trīs brāļi”). Veikta 3D skanēšana 15 objektos, pieciem objektiem veikta arhitektoniski mākslinieciskā izpēte, veikta teritorijas digitalizācija 10 arhitektūras pieminekļiem un 12 arheoloģiskajiem pieminekļiem.
- izsniegtas 77 atļaujas un 135 izziņas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas.

2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ

Kultūras pieminekļu uzskaites jautājumu risināšanā 2015. gadā:

1. Svarīgākie darbības principi:
 - 1.1. Pēctecība, skaidra un precīza informācija;
 - 1.2. pietiekami apzināta un definēta kultūrvēsturiskā vērtība;
 - 1.3. garantijas saglabāšanas iespējas;
 - 1.4. noteikts apgrūtinājums – kontrolētai, uz saglabāšanu vērstai objekta lietošanai.
2. problēmas
 - 2.1. Vispārēja īpašumtiesību sakārtošanas procesa rezultātā nemitīgi adrešu un īpašumtiesību precizējumi;
 - 2.2. Ierobežots, un nepietiekami precīzs kartogrāfiskais materiāls;
 - 2.3. Ievērojams precizējamās informācijas apjoms un nepietiekams finansējums;
 - 2.4. jāveic papildus, plašs vērtību apzināšanas un izpētes darba apjoms, nepietiekama apzināšanas jomā strādājošo skaita apstākļos.

2015. gada 31. decembrī valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8865 objekti šādā sadalījumā:

Arhitektūra	3457
Māksla	2701
Arheoloģija	2507
Pilsētībūvniecība	46
Industriālie	19
Vēsturiska notikuma vieta	135

Valsts nozīmes	5317
Vietējās nozīmes	3548

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti 104 objekti.

No valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izslēgti 4 objekti, kas zaudējuši kultūrvēsturisko vērtību.

Veiktas izmaiņas par 20 objektiem, precizējot adresi, mainot vērtības grupu vai nosaukumu.

KULTŪRVĒSTURISKĀS VĒRTĪBAS NOTEIKŠANA RĪGAS VĒSTURISKAJĀ CENTRĀ UN TĀ AIZSARDZĪBAS ZONĀ:

Inspekcija un Rīgas pilsētas būvvalde izvērtē attīstības un ēku rekonstrukcijas projektus, ņemot vērā ēku, būvju un to atsevišķu elementu kultūrvēsturiskās vērtības līmeņus. Ja ēkai nav noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis, to nosaka Inspekcija (atbilstoši sešiem līmeņiem), saskaņojot ar Rīgas pilsētas būvvaldi un nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomi. Kultūrvēsturiskās vērtības līmeni Inspekcijā novērtē ar ekspertu metodi (Inspekcijas un neatkarīgu ekspertu pastāvīga komisija). Ekspertu vidējais novērtējums ir pamats Inspekcijas priekšlikumam par vērtības līmeni, kas tiek nosūtīts Rīgas pilsētas būvvaldei saskaņošanai.

Novērtētas 326 ēkas, no kurām:

- kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas – 18
- Kultūrvēsturiski vērtīgas – 108
- Ēkas ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību – 68
- Ēkas bez kultūrvēsturiskas vērtības – 93
- Vidi degradējošas ēkas – 35

Novērtēti arī atsevišķi elementi:

- Kāpnes ar nelielu vērtību – 1
- Pagrabs bez kultūrvēsturiskas vērtības – 1
- Bruģēts laukums ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību.

Saskaņā ar 2013. gada grozījumiem Rīgas domes 07.02.2006. saistošajos noteikumos Nr. 38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” Inspekcijā tiek veikta secīga teritoriju fragmentos ar atšķirīgiem apbūves noteikumiem ietilpstošās apbūves kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa novērtēšana (Saistošo noteikumu Nr. 38 617.punkts).

2015. gadā noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis 7 teritoriju fragmentiem ar atšķirīgiem apbūves noteikumiem. Novērtētas 102 būves (administratīvais process pabeigts).

2015. gadā norisinājušās 9 *Kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa ekspertu padomes* sēdes, izvērtēti 11 jautājumi (administratīvā akta apstrīdējumi – 8, Rīgas pilsētas būvvaldes nesaskaņotie – 3).

KULTŪRVĒSTURISKU OBJEKTU APSEKOŠANA

1. Apsekošanas mērķis:

- 1.1. vērtību noskaidrošana /konstatācija/;
- 1.2. saglabātības stāvokļa pārbaude /konstatācija/;
- 1.3. veikto pārveidojumu pārbaude /fiksācija/;
- 1.4. iespējamo bojājumu pārbaude/noskaidrošana, fiksācija/.

2. Apsekošanas dokumentu noformēšanas mērķis:

- 2.1. kultūrvēsturisku vērtību dokumentēšana;
- 2.2. objekta saglabātības stāvokļa dokumentēšana;
- 2.3. izmaiņu dokumentēšana;
- 2.4. pierādījumu komplektēšana.

3. Apsekošanas dokumentācijas jēga:

- 3.1. dokuments lēmumu pieņemšanai, ko izmanto, vai nākotnē izmantos plašs profesionāļu loks;
- 3.2. palīgs saimniekam objekta saglabāšanā; klientam saprotama un noderīga informācija.

Saskaņā ar Inspekcijas nolikuma 2.1. punktu, īstenojot valsts kontroli par to, kā tiek ievēroti kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites un restaurācijas noteikumi, un saskaņā ar nolikuma 2.7. punktu, veicot reģionos valsts aizsardzībā esošo saimnieciskās darbības apdraudēto kultūras pieminekļu apsekošanu, kopumā 2015. gadā pārbaudīti 3286 objekti, par to sagatavojot vizuālās apsekošanas aktus.

2015. gadā organizēti kultūras pieminekļu pārbaudes braucieni, kuru laikā:

- sagatavoti 3286 kultūras pieminekļu pārbaudes akti;
- 39 gadījumos ierosināta administratīvā pārkāpuma lietvedība;
- kultūras pieminekļu īpašniekiem/valdītājiem izsniegti 1268 norādījumi par objektu saglabāšanu un izmantošanu.

KULTŪRAS PIEMINEKĻA SAGLABĀTĪBAS STĀVOKLI RAKSTUROJOŠI RĀDĪTĀJI:

1. Kultūras pieminekļa saglabātības stāvoklis ar šādiem raksturojošiem rādītājiem:
 - 1.1. Autentiskuma saglabātības pakāpe /īpaši oriģinālsubstances apjoms, kvalitāte/;
 - 1.2. Tehniskais stāvoklis, iespējamie draudi;
 - 1.3. Objekta vērtībai atbilstošs lietojums /funkcija/;
 - 1.4. Objekta ikdienas kopšana /sakoptība/;
 - 1.5. Vēsturiskā patina.
 - 1.6. Veikto pārveidojumu atbilstība kultūras mantojuma mūsdienu saglabāšanas filozofijai, zinātniska izpēte, kvalitatīva profesionāla konservācija un restaurācija, jauni kvalitatīvi uzslāņojumi, kas rada pievienotu vērtību.
 - 1.7. Vizuālais tēls.

Kultūras pieminekļu saglabātības stāvokli vizuāli novērtē Inspekcijas reģionālo nodaļu inspektori, regulāri veicot objektu apsekojumus. Kultūras pieminekļu saglabātības stāvoklis (%) 2015. gadā:

	Kurzeme	Latgale	Vidzeme	Zemgale	Rīga	KOPĀ
Labs	38.1	55.3	21.3	9.1	38.7	33.6
Apmierinošs	55.6	41.5	66.4	79.1	51.1	57.5
Gājis bojā	0.7	0.1	0.3	0.0	0.3	0.3
Avārijas	0.5	0.4	3.4	0.6	1.4	1.4
Neapmierinošs	5.2	2.8	8.7	11.2	8.5	7.2

NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

Kā saskaņošanas dalībnieks Inspekcija bijusi šādu ārējo tiesību aktu izstrādē:

- Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 21. decembra noteikumos Nr.1171 “Noteikumi par Latvijas ūdeņu izmantošanas kārtību un kuģošanas režīmu tajos”” (*spēkā no 04.03.2016.*)
- Ministru kabineta noteikumu projekts “Kārtība, kādā fiziskai personai tiek izsniegta atļauja niršanai jūrā ierobežotās teritorijās un tiek maksāta valsts nodeva par atļaujas izsniegšanu” (*spēkā no 09.03.2016.*)
- Likumprojekts “Rīgas Svētā Pētera baznīcas likums” (*vēl nav stājies spēkā; pēdējie iebildumi sniegti 16.05.2016.*)
- Ministru kabineta rīkojuma projekts “Par valsts nekustamo īpašumu nodošanu Daugavpils pilsētas pašvaldības īpašumā” (*nav publicēts, nav virzības*)

Atbildīga par izstrādi:

- Likumprojekts “Grozījumi likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību””;
- Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 8. marta noteikumos Nr. 127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" (pieņemts 28.07.2015.; spēkā no 31.07.2015.).

Grozījumi Kultūras pieminekļu aizsardzību regulējošajos tiesību aktos pārskata periodā, kuros Inspekcija piedalījies:

- Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 16. septembra noteikumos Nr. 526 "Nelikumīgi izvesto mākslas un antikvāro priekšmetu atdošanas kārtība" (pieņemts 06.10.2015.; spēkā no 10.10.2015.);
- Grozījumi Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā (pieņemts 05.11.2015.; spēkā no 01.03.2016.);
- Grozījumi likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" (pieņemts 17.12.2015.; spēkā no 19.01.2016.).

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2330315	2361026	2497220
1.1.	dotācijas	2273855	2319221	2356851
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	493501	16786	19833
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība		25019	33337
1.4.	Pārējie ieņēmumi	7110		87199
2.	Izdevumi (kopā)	2440318	2361026	2501373
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2213668	2357951	2462681
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1488921	2058357	1758775
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	435251	79048	469006
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	289496	220546	234900
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	226650	3075	38024
2.3.	dažādi izdevumi			
2.4.	pārējie citur neklasificētie izdevumi			668

**KULTŪRAS PIEMINEKĻU GLĀBŠANAS, IZPĒTES UN RESTAURĀCIJAS
PROGRAMMAS IZPILDE.**

- Būtiski palielināts valsts budžeta finansējums Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmai. No Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmas veikti darbi 137 objektos, tai skaitā 95 valsts nozīmes saimnieciski neizmantojamu kultūras pieminekļu glābšanai un avārijas situācijas novēršanai. No tiem 92 projekti atbalstīti, izvērtējot finansējuma pieprasījumus, bet 3 objekti programmā definēti iepriekš (Rīgas Brāļu kapu komplekss, Salaspils memoriāls un ēku komplekss „Trīs brāļi”). Veikta 3D skanēšana 15 objektos, pieciem objektiem veikta arhitektoniski mākslinieciskā izpēte, veikta teritorijas digitalizācija 10 arhitektūras pieminekļiem un 12 arheoloģiskajiem pieminekļiem.

Kurzemes reģions	
Alsungas pils pagraba neatliekami glābšanas darbi mitruma novēršanai	1500,-
Briņķu Pedvāles muižas apbūves Kalpu mājas atjaunošana	6200,-
Briņķu Pedvāles muižas apbūves pagaidu jumta seguma izveide	2700,-
Dundagas baznīcas elektroapgādes sakārtošana	1900,-
Dundagas pils 1.stāva arhitektoniski mākslinieciskā izpēte	5000,-
Durbes baznīcas grīdas remonts	12000,-
Firksu Pedvāles muižas kungu mājas pagaidu jumta izbūve	900,-
Gaiķu luterāņu baznīcas pamatu hidroizolācijas ierīkošana	5000,-
Grīvaišu kroga avārijas stāvokļa novēršanas darbu projekta izstrāde	2500,-
Īvandes ūdensdzirnavu atjaunošana	6200,-
Jaunauces muižas zāles kupola konservācijai	11 000,-
Klosteres baznīcas hidroizolācijas ierīkošana	1590,-
Kuldīgas katoļu baznīcas atjaunošanas projekta izstrāde	3000,-
Kuldīgas pilsdzirnavu ar iekārtu atjaunošanas projekta izstrāde	7000,-
Kuldīgas Sv. Annas baznīcas torņa jumta glābšana	7000,-
<i>Lestenes luterāņu baznīcas sānu jomu atjaunošana (LR Saeimas mērķfinansējums)</i>	<i>10 000.-</i>
Lielezeres muižas dzīvojamās ēkas logu atjaunošanas projekta izstrāde	2500,-
Lielīvandes muižas vecās dzīvojamā ēkas ūdens notek sistēmas un pamatu hidroizolācijas ierīkošana	5000,-
Liepājas Sv. Jāzepa katoļu baznīcas jumta atjaunošanai	11 000,-
Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcas D ieejas vējtvera restaurācija	8000,-
Lipaiķu luterāņu baznīcas interjera atjaunošanai	1990,-
O. Kalpaka vadītā Latvijas atsevišķā bataljona štāba vietas jumta un bēniņu stāva tehniskā izpēte	1000,-
Padures muižas Kungu mājas jumta seguma un konstrukciju atjaunošana	10000,-
Pasiekstes vējdzirnavu atjaunošana	4200,-
Remtes muižas staļļa, arhitektoniski mākslinieciskā izpēte	3600,-
Spāres baznīcas grīdas atjaunošanas 1.posms	8000,-
Stendes luterāņu baznīcas žoga divu stabu atjaunošana	3800,-
Zlēku baznīcas jumta atjaunošanai	9900,-

Latgales reģions	
Adamovas muižas kompleksa dzīvojamās ēkas tehniskā stāvokļa apsekošana un atzinuma sagatavošana	600,-
Bērzu kapličas konservācijas projekta aktualizācija	1000,-
Bukmuižas katoļu baznīcas gleznas restaurācija	2800,-
Daņilovkas senkapu sakopšana pēc postījumiem	840,-
<i>Daugavpils vecticībnieku kopienas lūgšanu nama atjaunošana (LR Saeimas mērķfinansējums)</i>	20000.-
Ēkas Imperatora ielā 8, Daugavpils cietoksnī arhitektoniski mākslinieciskās izpētes veikšana un slēdziena sagatavošana	4500,-
Gleznas "Madonna ar bērnu" Pilcenes Sv. Antona Romas katoļu baznīcā restaurācija	3200,-
Krāslavas katoļu baznīcas altāra restaurācija	25000.-
Lauderu pareizticīgo baznīcas zvanu torņa jumta atjaunošana	15000,-
Līksnas katoļu baznīcas tehniskā apsekošana un slēdziena sagatavošana	2000,-
Malnavas Romas katoļu baznīcas feretrona restaurācija	1900,-
Rēzeknes pareizticīgo baznīcas kupola jumta seguma atjaunošana	10000,-
Rēzeknes pilsdrupu konservācijas projekta izstrāde	6000,-
Rikavas baznīcas galvenās fasādes renovācija	6000,-
Rozentovas (Maltas) katoļu baznīcas gleznas "Kristus pie Krusta" restaurācija	2960,-
Sarkanu katoļu baznīcas pamatu hidroizolācijas ierīkošana	8000,-
Subates baznīcas jumta atjaunošana	10000,-
Terehovas katoļu kapu kapličas altāra ar gleznu izpēti	448,-
Tilžas baznīcas tehniskā stāvokļa apsekošana un atzinuma sniegšana	900,-
Vecsalienas muižas pils jumta tehniskā stāvokļa apsekošana un rekomendāciju sagatavošanai glābšana	1000,-
Rīgas reģions	
Brāļu kapu piemiņas vieta Nāves salā atjaunošana	1000,-
Ēkas Brīvības ielā 61, Rīgā fasādes dekoru javas analīžu veikšana	5000,-
Ēkas Juglas ielā 14, Rīgā arhitektoniski mākslinieciskās izpētes veikšana	3000,-
Ēku kompleksa "Trīs brāļi" restaurācijai	24998,96
Ķemeru baznīcas kāpņu atjaunošana	10000,-
Lestenes luterāņu baznīcas torņa tehniskā apsekošana	1500,-
Limbažu baznīcas logu restaurācija	14000,-
Piņķu luterāņu baznīcas jumta seguma remonts	2900,-
Raiņa kapa pieminekļa, Rīgā restaurācija	12 000,-
Rīgas Brāļu kapu ansambļa centrālā kapu lauka strūklaku-aku restaurācija	36 000,-
Rīgas Jāņa baznīcas DR fasādes atjaunošana	8800,-
Rīgas Jēzus baznīcas centrālo kāpņu restaurācija	6000,-
Rīgas Krusta baznīcas jumta atjaunošana	9000,-
Rīgas Sv. Jēkaba katoļu baznīcas torņa jumta remonts	15 000.-
Salaspils koncentrācijas nometnes vietas memoriāla atjaunošana un uzturēšana	36 000,-
Sātu baznīcas logu atjaunošana	6200,-
Siguldas Jaunās pils kompleksa mākslas pieminekļu (vitrāžu) restaurācija	1300,-

Vidzemes reģions	
Alūksnes Jaunās pils tehniskā apsekojuma veikšana un rekomendāciju sagatavošana	2000,-
Burtnieku mācītājmuižas apbūves vārtu mājas jumta atjaunošana	2300,-
Cesvaines pils centrālās daļas lielo kāpņu logu restaurācija	10000,-
Cēsu viduslaiku pils 1.priekšpils apkārtmūra Rietumu daļas konservācija	16000,-
Dzērbenes baznīcas zvanu torņa atjaunošana	12000,-
Eriņu muižas kungu mājas terases atjaunošana	8000,-
Ēveles baznīcas ērģeļu restaurācija	4000,-
Gulbenes baznīcas ārsienu lejasdaļa mitruma novēršanas pasākumi	7000,-
Kalnienas dzelzceļa stacijas ēkas glābšana	2500,-
Lielstraupes zirgu pasta atjaunošana	7800,-
Lipaiņu baznīcas sienu izpēte	572,-
Rakstnieka R. Blaumaņa dzīves vietas pirts jumta atjaunošana	3000,-
Raunas baznīcas torņa atjaunošana	4000,-
Valmieras pilsdrupu izdrupušās daļas atjaunošana	5000,-
Velēnas baznīcas torņu atjaunošanai	4000,-
Zvārtavas pils jumta atjaunošana	2400,-
Zemgales reģions	
Augstkalnes - Mežmuižas baznīcas ārsienu vēsturiskā krāsojuma atjaunošana	4000,-
Bauskas pilsdrupu Ziemeļu sienas sektora mūra konservācija	15000,-
Berensa kapličas neatliekami glābšanas darbi, jumta sakārtošana	1000,-
Bērzes baznīcas jumta seguma remonts	3000,-
Dzejnieka V. Plūdoņa dzimto māju dzīvojamās ēkas un klēts būvprojekta izstrāde	6000,-
Elejas muižas tējas namiņa atjaunošana	2500,-
Ērberģes baznīcas ērģeļu luktu restaurācija	2400,-
Gostiņu baznīcas jumta atjaunošana	10000,-
Ģintermuižas apsekojums un projektēšana	8000,-
Jēkabpils Uniātu baznīcas atjaunošana	15 000,-
Kokneses pilsdrupu konservācija	14 000,-
Krustpils pils atjaunošana	11500,-
Neretas baznīcas kontrforsu un pamatu cokola izpēte un atjaunošanas programmas izstrāde	1700,-
Zaļenieku baznīcas jumta remonts	20000,-

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

4.1.BEZMAKSAS PAKALPOJUMI

- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanas būvprojektu izvērtēšana un saskaņošana;
- Norādījumu izsniegšana par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļauju izsniegšana;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļauju izsniegšana;
- Uz iesniegumu pamata kultūras pieminekļa statusa apliecināšanas izziņas izsniegšana;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Klientu apkalpošanas centrā publiski ir pieejams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts – reģistrs elektroniskā formā;
- Rakstisku konsultāciju sniegšana.

4.2.MAKSAS PAKALPOJUMI

Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2003. gada 29. aprīļa rīkojumu Nr. 57A „Par Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai aizpildīšanas kārtības un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu sniedzamo maksas pakalpojumu veidu un izcenojumu apstiprināšanu”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sniedz šādus maksas pakalpojumus:

- Atļaujas kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Republikas noformēšana;
- Katra kultūras priekšmeta atribūcija un vērtējums naudas izteiksmē, ņemot vērā ekspertīzes sarežģītības pakāpi, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātajiem kritērijiem;
- Eksperta vizīte un kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā ārpus Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpām;
- Priekšmeta novērtēšana un izziņas par kultūras priekšmeta neatbilstību MK 2003.01.07. noteikumu Nr.8 1. pielikumā minētajām kategorijām sagatavošana.

4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

- Lai sekmētu Inspekcijas funkciju efektīvāku īstenošanu, veikta Inspekcijas ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana.
- Inspekcijas apmeklētāju ērtībai Pils ielā 20 darbojas Klientu apkalpošanas centrs.
- Lai pieņemtu objektīvu lēmumu, nozīmīgākajos kultūras pieminekļu pārveidošanas gadījumos rīkotas profesionāļu diskusijas, iesaistot arī sabiedriskās organizācijas.

5.PERSONĀLS

	01.2015.	12.2015.
STRĀDĀJOŠO SKAITS	92.5 (amatu skaits 97)	93.5 (amatu skaits 97)
VALSTS IERĒDŅI	38	38
DARBINIEKI	54.5 (tai sk. tehniskais personāls)	55.5 (tai sk. tehniskais personāls)

IZGLĪTĪBA:

AUGSTĀKĀ	81
t.sk. DOKTORA GRĀDS	5
NEPABEIGTA AUGSTĀKĀ	3
VIDĒJĀ SPECIĀLĀ	12
VIDĒJĀ	1

PERSONĀLA MAINĪBA

2015. gadā no darba Inspekcijā atlaisti 11 darbinieki, savukārt darbā pieņemti 10 darbinieki.

Personu skaits, ar ko pārtrauktas darba attiecības	11
t.sk. ierēdņi	4
t.sk. darbinieki	7

SADALĪJUMS PA VECUMA UN DZIMUMA GRUPĀM:

VECUMS	SIEVIETES	VĪRIEŠI
20 – 29	7	9
30 – 39	19	2
40 – 49	19	2
50 – 59	18	8
60 – 69	8	3
70 gadi un vairāk	1	1
KOPĀ	72	25

Vidējais Inspekcijā strādājošo vecums – 42.74 gadi.

5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

Inspekcijas darbinieki turpina mācības augstākās izglītības iestādēs, tai skaitā doktorantūrā.

2015.gadā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nodarbināto profesionalitātes celšanas pasākumi un īstenotās mācības:

- apmācības par bezpilota lidaparātu izmantošanu (5 darbinieki);
- jaunā būvniecības regulējuma piemērošana ēku un atsevišķu citu būvju būvniecības procesos (viens darbinieks);

- foto kursi arhitektūras ekspertiem (darbinieki);
- restaurācijas izpētes veidu un metožu apmācību programma (25 darbinieki).

Ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ Inspekcija nevar pilnībā nodrošināt visu darbinieku mācību vajadzības, līdz ar to izglītošanās atkarīga no pašiniciatīvas.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

KULTŪRAS MANTOJUMA POPULARIZĒŠANA: DISKUSIJAS, SEMINĀRI, KONFERENCES, SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

- Nodrošināta dalība Latvijas Prezidentūras ES Padomē kultūras prioritāšu sagatavošanā. Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība ir viena no trim Latvijas prezidentūras kultūras prioritātēm. Sarīkota starptautiska konference “Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība”. Ņemot vērā arī konferences rezolūcijā iestrādāto, Latvijas prezidentūras laikā izstrādāti un pieņemti Padomes secinājumi par kultūras un radošo nozaru pārnese efektu – inovāciju, ekonomikas ilgtspējas un sociālās iekļaušanas veicināšanai. Konferences dalībnieku paziņojumā Eiropas Komisijai tika ierosināts noteikt 2018. gadu par Eiropas kultūras mantojuma gadu.
- Sarīkotas ikgadējās Eiropas Kultūras mantojuma dienas”, kuru laikā interesentiem bija iespēja apmeklēt 31 kultūras mantojuma objektu. Sagatavots un izdots mantojuma dienām veltīts bezmaksas izdevums.
- Ar Inspekcijas finansiālu atbalstu izdota “Baznīcas ēku aprūpes grāmata”.
- Notikusi diskusija par arheoloģijas mantojuma lietošanu un pieejamību.
- Inspekcija iesaistījās Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” projektā „Latviskais mantojums”.
- Dalība nodibinājuma “Rietumu Bankas labdarības fonds” projektu konkursa „Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojuma saglabāšana” pieteikumu izvērtēšanā.
- Uzturēts Inspekcijas konts sociālajā saziņas tīklā: www.twitter.com/Mantojums un www.Facebook.com/mantojums.
- Inspekcijas lēmumu pieņemšanā ir iesaistīti arī nozares profesionālo organizāciju pārstāvji, zinātnes un augstāko mācību iestāžu pārstāvji, kuri darbojas Inspekcijas ekspertu padomēs, pie tam darbs ekspertu padomēs tiek veikts bez atlīdzības.

6.1. EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS 2015

Eiropas kultūras mantojuma dienas (Mantojums dienas) ir starptautisks pasākums, ko starptautiskā līmenī koordinē Eiropas Padome un Eiropas Komisija. Tās kopš 1984. gada notiek ik gadu nu jau 49 Eiropas valstīs. Mantojuma dienas Latvijā koordinē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (Inspekcija), pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda finansiālam atbalstam. Pasākumus objektos rīko pašvaldības un objektu īpašnieki.

Jau divdesmito reizi otrajā septembra nedēļas nogalē, atsaucoties Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas aicinājumam, kultūras pieminekļu saimnieki visā Latvijā, rīkojot īpašus pasākumus, ļāva iepazīt savā valdījumā esošos objektus. Šogad 31 objektā bija iespējams izzināt Latvijas kultūras mantojuma nozīmi Eiropas kultūras vēstures veidošanā, Eiropas ietekmi uz Latvijas kultūras vērtību veidošanās

procesu, kā arī vērtības, kas izceļamas Eiropas mērogā. Mantojuma dienu pasākumi noslēdzās ar divām zinātniskām konferencēm – Jēkabpilī tika atzīmēti desmit gadi, kopš Strūves ģeodēziskajā loka iekļaušanas UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā, savukārt Rundālē – pils restaurācijas noslēgums.

Pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstam šogad sagatavots un izdots izdevums „Eiropas kultūras mantojuma dienas 2015” (2000 eks.) un interesentiem tas izplatīts bez maksas.

2015. gada 11. septembrī Rīgā, vienlaikus ar Kultūras mantojuma gada balvas pasniegšanas ceremoniju, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā norisinājās Eiropas kultūras mantojuma dienu atklāšanas pasākums.

Ņemot vērā piešķirto finansējumu pasākumiem reģionos atbalstīti šādi pasākumi:

- **Rīgā, Daugavgrīvas cietoksnī:** „Augustburga Daugavgrīvā – zaļais dimants” uz bastiona *Delfīns* (cietokšņa sarga mājā) izstāde, veltīta mūzikas un mākslas atbalstītājam Polijas karalim Augustam Stiprajam, kuram par godu 1700. gadā Daugavgrīva pārdēvēta par Augustburgu. Mākslinieku Armīna Ozoliņa, Tatjanas Krivenkovas, Baibas Sprances, Inetas Sipunovas, Ivetas Laures, Andreja Strokina, Elizabetes Atāls, Lienas Bonadares, Vilņa Putrāma, Oļega Tīlberga, Jevgēnija Šitova, Māra Subača un Bolderājas grupas darbu izstāde „Daugavgrīvas cietokšņa zvaigžņu karte” kazemātā starp bastioniem *Dienvīdipols* un *Greizie rati*; Kazemātos starp bastioniem *Dienvīdipols* un *Greizie rati* skaņu izrāde „Gaismraži”. Autori: Jēkabs Nīmanis, Kristaps Pētersons, Varis Piņķis.
- **Liepājā:** Apmeklētājiem bija iespējams gida pavadībā iepazīties ar Liepājās Svētās Trīsvienības katedrāles ērģelēm, doties ekskursijā tornī. Norisinājās pasākums Pēcpusdienas sarunas TORNĪ Katedrāles torņa III stāvā, kur sarunā piedalījās ērģeļu eksperts, Mikus Dzenītis (Mg. Sci. Soc.) ar stāstījumu par "Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcas ērģeļu būves vēsturi"; "Libauer Cantorat" – 18.gs. mūzikas avoti Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē, vēsturnieks Gunārs Silakaktiņš "Leģendas un fakti par Sv. Trīsvienības katedrāli Liepājā". Mantojuma dienu laikā katedrālē bija apskatāmas izstādes: Māksla un simboli Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē; Pirmais pasaules karš un Latvijas valstiskuma veidošanās.
- **Krāslavā:** Krāslavas katoļu baznīcā atklāta izstāde “Krāslavas katoļu baznīca gleznās”, gleznas no Krāslavas Vēstures un mākslas muzeja krājuma; lekcija par ikonogrāfiju (ikonogrāfe N. Skangale- Začeste); Daugavpils Sv. Pētera baznīcas draudzes kora „Angelus Domini” koncerts.
- **Cesvainē:** konference - praktikums "Cesvaines pils vēsture trīs gadsimtos"; Izzinoša ekskursija Cesvaines pilī (izstādes, ekspozīcijas); noslēgumā svētku koncerts: Romantisma mūzikas pērles Latvijas Nacionālās operas solistes Baibas Berķes un pianistes Ilzes Kundziņas sniegunā.
- **Jēkabpilī:** izstāde “Arheoloģijas priekšmeti muzeja krājumā”; pasākumi bērniem par arheoloģisko pieminekļu saglabāšanas jautājumiem.

6.2. KULTŪRAS MANTOJUMA GADA BALVA 2015

Kultūras mantojuma gada balva ir nozīmīgākais valsts apbalvojums kultūras mantojuma nozarē, ko piešķir kopš 2003. gada. 2015. gadā laureātus apbalvoja jau devīto reizi. Kultūras mantojuma gada balvas 2015 piešķiršanas mērķis bija novērtēt izcilāko veikumu un sasniegumus nozarē laikā no 2013. līdz 2015. gadam, tā stiprinot un motivējot nozarē strādājošos un iesaistītos.

Saskaņā ar nolikumu pieteikumus par ieguldījumu Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanā Kultūras mantojuma gada balvai izvērtēja profesionāla ekspertu komisija. Tā piešķīra apbalvojumus četrās nominācijās un nosauca Lielās balvas ieguvēju. Gada balvas pasniegšanas ceremonija norisinājās 2015. gada 11. Septembrī Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā.

Nominācijā „Kultūras mantojuma izpēte”:

- SIA „KONVENTS” par 2013.-2014.g.veiktajām celtnu arhitektoniski mākslinieciskajām izpētēm;
- Jānim Krastiņam, autoru kolektīvam un Kuldīgas novada pašvaldībai par grāmatu „Kuldīga: arhitektūra un pilsētībūvniecība”.

Nominācijā ”Kultūras mantojuma popularizēšana”:

- Latvijas Restauratoru biedrībai par 10.Baltijas restauratoru triennāles „Līdzsvaru meklējot: saglabāšana, izmantošana, restaurācija” organizēšanu;
- Aktīvā tūrisma centram „Kuršu vikingu apmetne” par Grobiņas novada kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu un popularizēšanu.

Nominācijā „Kultūras mantojuma restaurācija”:

- Bauskas pils muzejam par Bauskas pils restaurāciju.

Nominācijā „Labākais kultūras pieminekļa saimnieks”:

- Guntim Gailītim par ieguldījumu Rīgas kultūras pieminekļu saglabāšanā.

Lielās balvas ieguvējs:

- Rundāles pils muzejs par Rundāles pils restaurāciju.

Atzinības rakstus par ieguldījumu kultūras mantojuma jomā saņēma:

Nominācijā „Kultūras mantojuma izpēte”: Eduards Kļaviņš par grāmatu „Latvijas mākslas vēsture IV.1890-1915” un Mārīte Putniņa Par grāmatu „Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojums Zemgalē”.

Nominācijā ”Kultūras mantojuma popularizēšana”: Kuldīgas novada pašvaldība par Pilsētas spēli „Kuldīgas vēsturiskais mantojums un Eiropa” un Turaidas muzejrezervāts par Turaidas mūra pils popularizēšanu pilsastoņsimts gadu kontekstā.

Nominācijā „Kultūras mantojuma restaurācija”: Ina Līne par Bauskas pils krāšņu restaurācijas projektu un realizāciju; Alūksnes novada pašvaldības Alūksnes muzejs par Alūksnes muižas parka Aleksandra paviljona un Alūksnes Jaunās pilsrestaurāciju; Egita

Lauska par Liepupes muižas saglabāšanu, uzturēšanu un atjaunošanu un Aldis Ozols, Uģis Tērauds, Ina Līne par Aspazijas mājas restaurāciju un rekonstrukciju.

Nominācijā „Labākais kultūras pieminekļa saimnieks”: Aldis Ābele par dzīvojamās ēkas Tirgus ielā 11, Ventspilī atjaunošanu un uzturēšanu; Daugavpils pilsētas pašvaldība par Daugavpils cietokšņa saglabāšanu, uzturēšanu un atjaunošanu; Jēkabpils vēstures muzejs par Krustpils pils atjaunošanu un apsaimniekošanu, kā arī Andis un Gunita Āboli par Rankas muižas saglabāšanu, uzturēšanu un atjaunošanu.

Tāpat starptautiskās pieminekļu un ievērojamu vietu padomes (ICOMOS) Latvijas nacionālā nodaļa piešķirs savu atzinības rakstu kādam no pretendentiem.

LATVIJAS ARHITEKTŪRAS MUZEJS

Pārskata gada laikā saņemti un muzeja pamatkrājumā iekļauti 1273 priekšmeti.

Ar VKKF atbalstu restaurēti 14 muzeja krājuma priekšmeti.

Finansiāli novērtēti 6456 muzeja krājuma priekšmeti.

Izstādēs eksponēti 17 muzeja krājuma priekšmeti.

Publicētas 18 muzeja darbinieku sagatavotas pētnieciskas publikācijas.

Muzejs apmeklētājiem bija atvērts 250 dienas, 1994 stundas.

Muzejā notikusi 1 muzeja organizēta lekcija: Marko Kekiševs un Marts Andersons (Igaunija), “Igaunijas mūsdienu grafikas dizains”.

Muzejā notikušas 7 izstādes, no tām 6 atklātas pārskata periodā:

“Juris Monvīds Skalbergs. Starp modernismu un postmodernismu” (27.02.2015–08.05.2015); Izstāžu cikla “Rīga, kuras nav. KARTES UN PLĀNI” pirmā izstāde “Galvenais un pamatplāns” (16.05.2015–14.08.2015); “Rotaļu arhitektūra” (18.08.2015–09.10.2015); “Niecīņi. Prieciņi” (13.10.2015–06.11.2015); Arhitektu biroja SZK jubilejas izstāde “20/50” (12.11.2015–27.11.2015); Igaunijas kultūras plakāts 2015 (01.12.2015–15.01.2016).

Ārpus muzeja atklātas ceļojošas izstādes 5 dažādās vietās:

“Nordic ID” (Teātra namā “Jūras vārti” Ventspilī (13.02.2015-27.05.2015), Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā (02.04.2015-02.06.2015), koncertzālē "Cēsis" Starptautiskā mākslas festivāla "Cēsis 2015" ietvaros (03.07.2015-09.08.2015), Ziemeļu Ministru padomes birojā Rīgā (20.10.2015-13.03.2016)); “Rīgas arhitektam Johanam Danielam Felsko – 200 gadi” (Valmieras Valsts ģimnāzijā (20.10.2015-13.03.2016)).

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Inspekcijas starptautiskās sadarbības aktivitāti nosaka mērķis dot ieguldījumu Latvijas un citu valstu kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā, tai skaitā kultūras daudzveidības aizsardzībā. Inspekcija uzskata, ka starptautiskajai sadarbībai jābūt pastāvīgam, abpusējam mācību procesam, no kura ieguvēji ir visas iesaistītās personas, bet rezultāti – ilgtermiņa.

Inspekcijas starptautiskā sadarbība notiek trīs stratēģiskos virzienos: 1) darbs Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā, kuras ietvaros tiek realizēti reģionālie projekti, kā arī divpusēja sadarbība; 2) Zinātniskā sadarbība – dalība starptautiskos zinātniskos projektos, kā arī divpusēja sadarbība; 3) Sadarbība starptautisko finanšu instrumentu ieviešanā – Eiropas struktūrfondu un Eiropas Ekonomiskās Zonas finanšu instrumenta.

Nozīmīgākās aktivitātes/paveiktais:

- Latvijas Prezidentūras Eiropas Savienības Padomē laikā sarīkota starptautiska konference “Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina mijiedarbība”. Ņemot vērā konferences rezolūcijā iestrādāto, izstrādāti un pieņemti padomes secinājumi par kultūras un radošo nozaru pārnese efektu – inovāciju, ekonomikas ilgtspējas un sociālās iekļaušanas veicināšanai;
- dalība Eiropas kultūras mantojuma direktoru sadarbības tīklā (forumā);
- Eiropas kultūras mantojuma dienu koordinātoru tīklā;
- Eiropas Mantojuma zīmes koordinātoru sadarbības tīklā;
- Eiropas Padomes kultūras mantojumu politiku sadarbības tīklā HEREIN;
- Eiropas Arheologu konsīlijā;
- Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā, kur darbs tiek organizēts apakšgrupās: „Zemūdens mantojums”, „Piekrastes mantojums” (pārstāv Jūrmalas muzejs), “20. gadsimta arhitektūras mantojums”. 2015. gadā notikušas vairākas sanāksmes, kurās Latvija aktīvi iesaistījās, plānojot 2016. gada septembrī paredzēto 6. Baltijas jūras valstu Forumu Ķīlē, Vācijā;
- dalība Eiropas Savienības darba grupās “Eiropas Savienība un kultūras mantojums” par kultūras mantojuma ietekmes palielināšanu Eiropas Savienības politikas prioritātēs, kā arī nolūkā veicināt dalībvalstu ekspertu pieredzes apmaiņu;
- dalība (gada pirmajā pusē) starptautiskās sērijveida nominācijas “Vikingu laika pieminekļi Ziemeļeiropā” projekta rīcības komitejā;
- dalība Eiropas Komisijas darba grupā “Kultūras mantojuma līdzdalības pārvaldība”;
- dalība starptautiskā finansējuma apgūšanas un nākamā perioda plānošanas procesā, tajā skaitā EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta un ERAF finansēto projektu ieviešanas uzraudzībā;
- dalība Eiropas Komisijas ekspertu darba grupā nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanai;
- dalība Eiropas Komisijas Taksācijas un muitas savienības Ģenerāldirektorāta 21. sanāksmē par kultūras priekšmetu izvešanu un atgriešanu;
- dalība Eiropas Komisijas Iekšējā tirgus un industriju Ģenerāldirektorāta ekspertu sanāksmē par kultūras priekšmetu atgriešanas moduļa izveidi iekšējā tirgus informācijas sistēmā;
- dalība Starptautiskās Holokausta piemiņas alianses Muzeju un memoriālu darba grupā.

2016.GADA PRIORITĀTES

- Uzsākt kultūras pieminekļu aizsardzības darba pārkārtošanu /vairāk uzticoties tiem, kam ir pieredze un zināšanas, un, kas atrodas vistuvāk piemineklim; arvien vairāk radīt situāciju, ka ekonomiski izdevīgāk ir pieminekli saglabāt, nevis postīt un Inspekcijai koncentrēt uzmanību nozīmīgākā mantojuma saglabāšanai, kā arī padomiem un konsultācijām/. Sākt virzīt priekšlikumu, lai Inspekciju līdz 2018. gadam pārveidotu par Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi;
- 2016. gadā veltīt īpašu uzmanību:
 - apdraudētā stāvoklī esošu kultūras pieminekļu neatliekamiem glābšanas pasākumiem;
 - kultūrvēsturisku ainavu saglabāšanai un attīstībai;
 - Rīgas pils kastellas daļas projektēšanas un atjaunošanas darbu kvalitātei;
 - Rīgas Centrālās dzelzceļa stacijas attīstībai;
 - Norvēģu finanšu instrumenta atbalstīto projektu restaurācijas darbu kvalitātei;
 - ar Latvijas simtgades svinībām saistītu pasākumu plānošanai un gatavošanai,
 - kustamu kultūras vērtību aprites jautājumu sakārtošanai;
 - Eiropas Savienības struktūrfondu jaunā perioda finansējuma apgūšanas atbalstam;
 - Finansējuma modeļa izstrādāšanai sakrālā mantojuma saglabāšanai;
 - speciālistu kvalifikācijai un konsultatīvu, labas prakses pieminekļu kopšanas un restaurācijas metodikas materiālu izdošanai. Ēku kompleksu M. Pils ielā 17,19,21 un Pils ielā 20, 22 veidot par materiālā kultūras mantojuma kompetenču centru;
- Turpināt veidot informācijas sistēmu „MANTOJUMS”, kurā lietotājam draudzīgā veidā pieejama aktuāla informācija par katru kultūras pieminekli. Inspekcija plāno iesaistīties projektā „Kultūras mantojuma satura digitalizācija”, kuru paredzēts īstenot Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam turpmākās rīcības plānojuma uzdevumu 3.1. „Publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveide” un 3.2. „Publiskās pārvaldes pakalpojumu elektronizācija” ietvaros.